

MINÚTKA III.

František Dancák

František Dancák

M i n ú t k a

III.

2023

Autor:

PaedDr. František Dancák

Minútka III.

© Sven Dancak

Nihil obstat: ThDr. Miroslav Dancák, PhD.

Imprimatur: Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ,
prešovský eparcha č. 780/2004

Jazyková úprava: PhDr. Valéria Juríčková

Prvé elektronické vydanie

Vydal: FILOKALIA

ISBN 978-80-8233-212-7 - pdf

Pohyblivé sviatky

Veľkonočná nedeľa

*Ale tým, ktorí ho prijali,
dal moc stať sa Božími deťmi... (Jn 1, 12).*

K podstate vykúpenia nepatrí len zadosťučinenie Bohu za hriechy, ale aj povznesenie ľudských tvorov na vyššiu úroveň, než akú mali predtým, totiž do stavu Božieho synovstva. Tento stav je koreňom Božej milosti a nezaslúženým darom, ktorý je nezávislý na ľudských zásluhách, rode, rase, vzdelaní či bohatstve.

Cisárovná Mária Terézia svoje deti dala zväžiť a potom zo striebra tejto váhy dala zhotoviť ich podobu. Takto ich potom zasväcovala milostivému obrazu Božej Matky. Bol to iste ušľachtilý zvyk!

Avšak touto váhou nikdy nebola vyvážená dôstojnosť, ktorej sa cisárskemu dieťaťu dostalo pri sv. krste – dôstojnosť Božieho dieťaťa.

Koľko útechy a sily je obsiahnuté vo vedomí tejto najvyššej ľudskej dôstojnosti ako vrcholného ovocia vykúpenia! Aj keby nám bolo všetko odňaté – zdravie, sloboda, dobré meno, majetok a i. – nikto nám nemôže vziať bez našej vlastnej viny Božie synovstvo, túto legitimáciu pre večný život.

Veľkonočný pondelok

*Boha nikto nikdy nevidel.
Jednorodný Boh,
ktorý je v lone Otca,
ten o ňom priniesol zvesť (Jn 1, 19).*

Šestnásťročného Tomáša Akvinského, neskoršieho geniálneho filozofa a teológa, sa vraj ktosi opýtal, na čo toľko myslí vo chvíľach ticha a utiahnutosti, ktoré tak miloval. Chlapec odpovedal: „Stále si lámam hlavu nad tým, kto je Boh?“

Kto je Boh, prišiel nám sprostredkovať Ježiš Kristus: Prišiel na túto zem, aby nám vysvetlil, doprial skúsenosť, kto je Boh. Najlepšie to vyjadril sv. Ján slovami: „Boh je láska“ (1 Jn 4, 8). Ale hoci nám ho zjavil a „dal nám schopnosť poznať toho Pravého“ Boha (1 Jn 5, 20), predsa „ostáva nevýslovným tajomstvom“ (KKC 230). Nad týmto tajomstvom sa zamýšľal už sv. Augustín, ktorý nám zanechal túto peknú myšlienku: „Keby si ho pochopil, nebol by Bohom.“

Prečo ale veríme v Boha? Pretože v našom živote nachádzame jeho stopy. Nevidíme Boha samého, inak by sme nepotrebovali v neho veriť. Avšak „jestvujú poznania, ktoré získavame len vtedy, keď máme o ne záujem“ (F. Krenzer: *Zajtra sa bude opäť veriť*).

Veľkonočný utorok

*Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho...
A ešte v tú hodinu vstali
a vrátili sa do Jeruzalema (Lk 24, 31; 33).*

Biblická exegéza vzkrieseného Pána otvorila emauzským učeníkom zmysel Písma, takže ich srdce „zahorelo“ a dalo sa uchvátiť pre Božie posolstvo.

Giovanni Papini vo svojej knihe *Život Krista* v tejto súvislosti napísal: „To bola hodina útechy po tých zachmúrených dňoch. Jeho nepochybná prítomnosť dokazovala, že neuveriteľné bolo isté, že Boh ich neopustil a že ich nikdy neopustí. Jeho nepriatelia, ktorí si mysleli, že vyhrali, sú porazení. Viditeľná pravda sa celkom zhodovala s proctvom... Ak majster vstal, ani oni nemôžu umrieť; keď vyšiel z hrobu, jeho sľuby boli sľubmi Boha a on ich zachová až do posledného. Neverili nadarmo a neboli viac sami: ukrižovanie bolo len zachmúrením jedného dňa, aby svetlo tým väčšmi zažiarilo na všetky budúce dni.“

Tomášova nedel'a

*Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch
a nevložím svoj prst do rán po klincoch
a nevložím svoju ruku do jeho boku,
neuverím (Jn 20, 25).*

Človek často reaguje pochybnosťou. Aj svätí pochybovali.

Sv. Tomáš Akvinský, veľký cirkevný učiteľ, si raz pred Bohom vzdychol: „Neviem, či ma miluješ, a či ja milujem teba... A neviem ani, či žijem tak, ako verím!“

Aj sv. apoštol Tomáš pochyboval. Svojou svojhlavou túžbou po vlastnom hmatateľnom zistení Kristovho zmŕtvychvstania preukázal nám, dnešným kresťanom, dobrú službu. Je takmer isté, že bol medzi prvými svedkami vzkriesenia, pretože chcel mať svoje zmysly overené potvrdením inak vierohodných svedectiev žien a apoštolov. Tohto potvrdenia sa mu dostalo.

Tomáš síce nežiadal viac, než čoho sa dostalo apoštolom. Pán jeho nedôveru mierne pokarhal, ale to, že mohol svojho Pána znovu vidieť s jeho ranami, a dotknúť sa ich, toto poznanie bolo pre neho jedným z rozhodujúcich zážitkov, že ho donútilo padnúť na kolená a vyznať: „*Pán môj a Boh môj!*“ (Jn 20, 28).

Nedel'a myronosičiek

*Vstal z mŕtvych. Niet ho tu.
Hľa, miesto, kde ho uložili (Mk 16, 6).*

Keď sa americkí kozmonauti vrátili z Mesiaca, boli privítaní touto vetou: „To je najväčšia udalosť od stvorenia sveta“ (prezident Nixon). Nato vyhlásil známy ľudový misionár Billy Graham: „Najväčšia udalosť svetových dejín je narodenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista.“

Ten kazateľ mal pravdu. Ľudia budú lietať ešte na iné planéty, objavovať ďalšie svety, ale nikde nenarazia na skutočnosť, že mŕtvy svojou vlastnou mocou vstal z hrobu. V tom je Kristovo vzkriesenie jedinečné.

Existujú mnohé Božie skutky, o nich nám hovorí príroda i Božie posolstvo, ale nikde nie je tak zreteľné, že niečo je jedine Božím dielom, ako pri Kristovom zmŕtvychvstaní. „*Pán naozaj vstal z mŕtvych*“ (Lk 24, 34). Tieto slová sú od tejto chvíle radostným a víťazným pozdravom kresťanov. Bohočlovek je „*prvotina zosnulých*“ (1 Kor 15, 20); prvým, ktorý prešiel hrobom k večnému životu s osláveným telom.

Nedel'a o uzdravení chorého

*V nich ležalo množstvo chorých,
slepých, chromých a ochrnutých (Jn 5, 2).*

Kto má otvorené oči, musí vidieť na svete more bolestí, súžení, utrpení, bied, slz a zlôb. Prečo je to tak? Nekričia utrpenia na svete proti nebu? Neobžalujú Toho, ktorý stvoril svet plný utrpenia?

V otázke utrpenia, ktorá rozrýva dušu, môže uspokojiť iba Ježiš. Nie tak, že by utrpenie rozumovými argumentmi vysvetlil. Ježiš utrpenie nevysvetlil, ale ako úplne nevinný sám ho až do konca pretrpel. „Keď človek vierou objaví Kristovo vykupiteľské utrpenie“, hovorí Ján Pavol II., „zároveň v ňom nachádza svoje utrpenia a vierou ich vidí obohatené novým obsahom a novým významom.“ Preto kresťan nepozná nijakú cestu, ako obísť utrpenie, ale pozná cestu, ako ním prejsť. Tá cesta znie: s Ježišom.

Nedel'a o Samaritánke

*Tu prišla po vodu istá Samaritánka.
Ježiš jej povedal:
„Daj sa mi napiť!“ (Jn 4, 7).*

V jednom televíznom filme hovorí čierna matka svojmu mladému synovi: „Neviem, či je nebo alebo peklo, ale verím, že nás Boh všetkých stvoril, aby sme konali dobro.“

Je to smutná viera bez viery v budúcnosť, v nebo – ale myšlienka konania dobra je na povšimnutie. Dobročinnosť robí vnútro človeka lepším a uspôsobuje ho, aby prijal Božiu milosť. Ježiš dáva polopohanskej Samaritánke príležitosť k dobrému skutku, ktorým je podanie vody a tým ju uspôsobuje k väčším milostiam.

Sme vedome dobročinní? Všimame si okolo seba ľudí, ktorí potrebujú našu pomoc?

Nedel'a o uzdravení slepého

*Ako šiel, videl človeka,
ktorý bol od narodenia slepý.
Jeho učeníci sa ho spýtali:
„Rabbi, kto zhrešil –
on, alebo jeho rodičia -,
že sa narodil slepý?“ (Jn 9, 1-2).*

Sv. František Xaverský, kňaz a misionár, patrón misií, všade, kde hlásal Kristovu vieru, postavil vedľa cesty drevené kríže. Raz sa stalo, že okolo šiel akýsi pohan, a kríž, pretože zem bola veľmi rozmoknutá -, uvoľnený sa zvalil a spadol tomuto pohanovi na rameno. Bola to udalosť obyčajná, nezavinená. Pohan v tom videl Boží pokyn a stal sa kresťanom.

Aj apoštoli videli kríž a bolesti každého druhu v zásadnej súvislosti s vinou prarodičov a niekedy s konkrétnou osobnou vinou. Máme však vedieť, že od jeho príchodu na svet choroba nie je len trestom za hriech alebo následkom hriechu, ale aj cestou spásy a nesením výkupného kríža s Ježišom Kristom (porov.: Kol 1, 24). Kiež by sme tomu porozumeli!

Nanebovstúpenie Pána

*Potom ich vyviedol von až k Betánii,
zdvihol ruky a požehnal ich.
Ako ich žehnal,
vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba (Lk 24, 50-51).*

Sv. Martin Porres, rehoľník, pri sklonku života ležal nejaký čas chorý. Keď ho prosili, aby neležal stále na chrbte, ale aj na boku, povedal: „Bratia moji, nechajte ma pozerat' k nebu.“

V dôsledku nesprávnych predstáv a prekonaného názoru na vesmír bola v kresťanskom učení po dlhé stáročia predstava o nebi jednostranná. Nebo sa chápalo ako akési bezpečné zázemie, do ktorého sa uchýlil aj Ježiš a kam pôjdu aj spravodliví veriaci zo „zlého sveta“ po smrti. Aj nanebovstúpenie Pána bolo v tejto predstave fyzikálnym úkonom: Ježiš sa vznášal do výšky nad zemou kilometer za kilometrom, až zmizol za mrakmi v nedohľadnom priestore.

Nebo je však predovšetkým stav, nie miesto. Stav konečnej plnosti a dokonalosti človeka a stvorenia u Boha. Boh už pri stvorení sveta určil večnú blaženosť za cieľ človeka, ktorý slobodne prijme Božie pozvanie. Aj nanebovstúpenie Pána nie je zmenou priestoru a času, ale prechod Pána zo stavu viditeľného ľudského poznania do neviditeľného dokonalého spoločenstva s Otcom.

Nedeľa Svätých Otcov - Prvého ekumenického snemu

*Svätý Otče,
zachovaj ich vo svojom mene,
ktoré si ty dal mne,
aby boli jedno ako my (Jn 17, 11).*

V knihe *Žiadam odpoveď* od Christiana Geisslera je rozhovor dvoch hrdinov, v ktorom jeden z nich o. i. hovorí: „Ty ani ja nie sme vinní tým, čo sa napáchalo v minulosti, ale sme vinní za to, čo sa v budúcnosti urobí z toho, čo sa napáchalo.“

Konečná jednota Cirkvi bola pre Ježiša Krista jedným z najdôležitejších bodov jeho testamentu a veľkňazskej modlitby, vrcholom jeho rozlúčky. Mohla by táto starosť nášho Pána zostať ľahostajnou? Je povinnosťou každého uvedomelého kresťana snažiť sa odbúravať dejinné predsudky a o rast porozumenia a lásky. Pravda a láska musia zostať spolu, len takto možno splniť Pánov testament snahou o jednotu Božieho ľudu.

Zoslanie Svätého Ducha

*Ja som svetlo sveta.
Kto mňa nasleduje,
nebude chodiť vo tmách,
ale bude mať svetlo života (Jn 8, 12).*

Evanjelium hovorí niekoľkokrát o svetle spásy, zvlášť u sv. Jána. V tomto prípade Ježiš použil obrad Sviatok stánkov, pri ktorom boli večer zapálené ohne na pamiatku Božieho

svetla, ktoré viedlo Izraelitov z Egypta cez púšť do zasľúbenej zeme. Teraz Ježiš vyhlasuje, že on je týmto Božím svetlom. Týmto sebazjavením ponúkol ďalší dôkaz svojho mesiášskeho poslania, pretože sa tým naplnilo Izaiášovo proroctvo (Iz 9, 1; porov. Mt 4, 16). Ježiš vyhlasuje sám seba za toto svetlo života, ktoré svieti a dáva silu Ducha, a to svojím slovom a svojou milosťou, aby človek *nechodil vo tmách, ale mal svetlo života*.

Na to myslel aj G. Papini, keď v úvode svojej knihy *Život Krista* napísal: „Hovoria, že Kristus je prorokom slabých, a zatiaľ prišiel dať silu ochabnutým a pozdvihnúť pošliapaných nad kráľov. Hovoria, že jeho náboženstvo je náboženstvom chorých a umierajúcich, a zatiaľ uzdravuje chorých a budí spiacich. Vraj je proti životu, a on premohol smrť.“

Najsvätejšej Trojice

*Lebo vám hovorím,
že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca,
ktorý je na nebesiach (Mt 18, 10).*

Sv. Margita Kortónska, kajúcnica, mala v posledných rokoch života veľa pokušení. Zlý duch jej stále pripomínal hriechy mladosti. Margita veľmi plakala. Raz sa jej zjavil anjel strážca a povedal: „Neboj sa, dcéra moja. Zlý duch nemá moc nad tebou. Ja som tvojím ochrancom. Nezanemám ťa, len buď mi verná a poslúchaj ma.“

Pán zdôrazňuje Božiu starostlivosť i ľudskú zodpovednosť za slabých ľudí a za deti tým, že sa zmieňuje o ich strážnych anjeloch. Je to úžasná a potešujúca skutočnosť, že v boji proti zlu a démonom nie sme sami, ale že máme mocných duchovných priateľov a pomocníkov spásy, ktorým hovoríme anjeli strážcovia.

1. nedeľa po ZSD – Všetkých svätých

*Každého,
kto mňa vyzná pred ľuďmi,
aj ja vyznám pred svojím Otcom,
ktorý je na nebesiach (Mt 10, 32).*

Sv. Polykarp, biskup a mučeník, žiak apoštolov, bol za svoju vieru odsúdený na spálenie. Pred svojou smrťou velebil Boha slovami: „Velebím ťa, Bože, že si mi v tento deň dal podiel v počte svojich mučeníkov.“ Takto aj zomrel ako 86-ročný a vydal svedectvo živej lásky k Cirkvi Pána Ježiša.

Verejné svedectvo viery žiada Ježiš od svojich učeníkov. Náboženstvo je síce predovšetkým osobným vzťahom jednotlivca k Bohu, avšak je potrebným svetlom pre celý svet a každý kresťan je z lásky k ľudstvu povinný slovom i svojím životom vydávať svedectvo pre Boží dar spásy. Božie poslanstvo nie je pokútnou náukou tajných krúžkov a šeptanou propagandou nejakého podzemného hnutia. Je darom Božej lásky pre všetkých ľudí dobrej vôle. Kresťan je preto povinný vydávať svedectvo, pretože je prostredníkom Božej lásky k svetu.

Najsvätejšej Eucharistie

Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli.

*Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba,
aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť (Jn 6, 49-50).*

Francúzsky kňaz Gabriel Gay píše v ďakovnom liste P. Bětíkovi, ktorému sa podarilo prepašovať do koncentráku v Hradištke 10 konsekrovaných hostií: „Nebo navštívilo zem. Nevie, ako vám mám poďakovať! Po dlhej dobe sme prijali dnes ráno Pánovo telo. Eucharistický Kristus učinil mnohých z nás pri všetkej biede šťastných.“

Manna a voda zo skaly boli nielen obrazmi naplnenia človeka vierou, ale aj predobrazmi nového spojenia s Kristom v nadprirodzenom pokrme a nápoji jeho tela a krvi. Eucharistickým spojením s Bohom končí naša bezmocnosť, osamotenosť, slabosť a životný strach. Božia láska, moc, múdrosť a istota sú s nami a vedú nás k večnej a šťastnej existencii u Boha.

2. nedeľa po ZSD

*„Poďte za mnou
a urobím z vás rybárov ľudí.“
Oni hneď zanechali siete a šli za ním (Mt 4, 19-20).*

G. Papini vo svojej knihe *Život Krista* o tomto povolaní rybárov za apoštolov poznamenáva: „Pre neho zanechali svoje loďky, ktoré toľko rás spúšťali na vodu, toľko rás priväzovali o breh, zanechali staré siete, ktoré chytili toľko rýb, zanechali otca, rodinu a dom; slovom, zanechali všetko len preto, aby nasledovali Ježiša, človeka, ktorý nesľuboval peniaze ani pozemky a hovoril len o láske, chudobe a dokonalosti.“

Sv. Marek výslovne poznamenáva (1, 20), že u otca Zebedeja pracovali aj platení zamestnanci. Bol to teda akoby rodinný podnik. Ján a Jakub teda pochádzali z remeselníckej rodiny. Pravdepodobne tak bolo aj u ostatných povolaných rybárov popri Galilejskom mori. Oni sa teda mali čoho zriecť. A urobili to. Zanechali teda všetko a šli za Kristom. Boh teda chce celého človeka a rozhodný krok k Božej službe.

Božské Srdce Ježišovo

Ved' Boh tak miloval svet... (Jn 3,16).

Rozpráva sa o istom otcovi, ktorý sa chcel prejsť so svojimi deťmi. Zastihla ich silná fujavica a mráz. Stratili sme cesty. Vtedy si otec uvedomil, čo im hrozí. Chlapci začali plakať. Keď už boli skrehnutí, otec vyzliekol kabát, obliekol ho chlapcom a takto vtlačil do snehu. K tomu si sám na nich ľahol. O niekoľko hodín, keď prišli hľadajúci ľudia, otca našli úplne zmrznutého, ale chlapci žili.

Po niekoľkých rokoch, keď mladší z nich vyštudoval a zabudol na svojho otca, starší ho zobral na tieto miesta a povedal: „Za všetko, čím si, vďačíš obeti nášho otca. A ty si na to zabudol?“

Za všetko, čím sme, najmä, že sme deťmi nebeského Otca a dedičmi Božieho kráľovstva, vďačíme prikrývajúcej Božej láske.

Rozhovor Ježiša Krista s Nikodémom, ktorý „prišiel v noci k Ježišovi“ (Jn 3, 2), nám zanechal prekrásne myšlienky o tejto Božej láske k nám: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3, 16). A neposlal ho preto, aby „svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil“ (Jn 3, 17). A ak si

prečítame slová sv. Jána, že Boh svojho Syna poslal nie preto, že „*my sme milovali Boha, ale že on miloval nás*“ (1 Jn 4, 10), potom sa musíme hlboko skloniť pred touto Božou láskou.

3. nedeľa po ZSD

*Lampou tela je oko.
Ak bude tvoje oko čisté,
bude celé tvoje telo vo svetle...“ (Mt 6, 22).*

Malý uhlík si myslel, že je špinavý, škaredý a zbytočný. Rozhodol sa, že sa chce stať bielym a jagavým. Vyskúšal množstvo chirurgických operácií, ale nič z toho nebolo.

„Je tu ešte oheň“, povedali mu.

Uhlík teda skočil do ohňa. Rozžiaril sa, skrásnel a sálalo z neho príjemné teplo.

„Je ťa stále menej“, upozorňovali ho.

„Nech, ale vydávam svetlo a teplo“, odpovedal konečne šťastný uhlík (B. Ferrero).

Čím je pre telesnú činnosť zrak, tým je pre duchovnosť čisté zmyšľanie a vnútorné oslobodenie od prítlutia na viditeľných svetských hodnotách. Svetské bohatstvo je tu veľkým nebezpečením, že zatieni a oslabí záujem o duchovné hodnoty. Preto duchovné snahy sú najvhodnejším ľudským činom, pretože ľudská dôstojnosť tkvie v duši – ktorá svieti a ožaruje.

4. nedeľa po ZSD

Pane, nie som hoden... (Mt 8, 8).

V redakcii *Argumenty* bola raz diskusia (12.05.1974) na tému: *Hľadanie ideálov a postáv*. Jeden z diskutujúcich povedal: „Ľahko je urobiť svetonázorovú masku, ale ak niet zhody medzi postojom a hlásanými heslami – všetky konania (v oblasti výchovy človeka) predstavujú skôr skutok odvracajúci od zámeru.“

Bezpochyby aj v kresťanskej výchove často zisťujeme nábožnosť masky... Každá pravá zbožnosť začína však pokornou úctou pred Božou všemohúcnosťou. Až potom si uvedomíme, že my sami potrebujeme milosti a pocítíme úctu k Bohu. Až tak dostaneme omilostenia. Pokora a úcta viedla aj stotníka k poznaniu, že jeho prosba k Ježišovi je stretnutím ľudskej bezmocnosti s Božou všemohúcnosťou a vyvodí z toho dôsledky: Ježiš je prinajmenšom takým Pánom nad mocou, životom a smrťou, ako on, dôstojník, je pánom podriadených vojakov. Preto nie je potrebné ísť Pánovi do jeho domu, ale stačí dať povel na diaľku... Práve túto vieru nám dal Pán za príklad!

5. nedeľa po ZSD

*Keď prišiel na druhý breh do gadarského kraja,
vybehli proti nemu dvaja posadnutí duchmi;
vyšli z hrobov a boli takí zúrivi,
že sa nik neodvážil chodiť tou cestou (Mt 8, 28).*

Je zvláštne, že pri prieskume americkej verejnej mienky sa zistilo, že hoci 85 % ľudí verí v anjelov, len asi 65 % verí v zlých duchov (zlých anjelov).